[illegible] პარასკევი, 30 ივლისი — 1898—1899 — პარასკევი, 30 ივლისი. № 879

[illegible] და რედაქცია [illegible], სასახლის ქ., [illegible]-აზნაურო კრებასლა.
[illegible] მომწერნი გაზეთის დასაკვე-[illegible] მართავენ რედაქციის დილის [illegible] საათამდე და საღამოს 6—1 [illegible] საათ." წიგნის მაღაზიას.
[illegible] უწერავ წერილებს რე-[illegible] დაქცია არ ბეჭდავს.
[illegible] პირ მოლაპარაკება რედაქ-[illegible] თან შეიძლება ყოველ დღე.
ტელეფონი № 363

ცნობის ფურცელი

ყოველ-დღიური გამოცემა

გაზეთის ფასი
ერთის წლით 6 მან., ერთის თვით 60 კაპ.
თითო ნომერი 3 კაპიკი
ფასი განცხადებისა
ჩვეულებრივი სტრიქონი პირველ გვერდზე 10 კაპ., მეოთხეზე—5 კ.

Типографія и Редакція
„Цнобисъ Пурцели"
Тифлисъ, Дворцовая ул. д. Дворянства.
Телефонъ № 339

წლის დამლევამდე
გაზეთი „ცნობის ფურცელი"
ეღირება 5 მან. 50 კაპ.

შაბათს 31 ივლისს დილის 10 საათზე კალოუბნის ეკლესიაში გადახდილი იქნება მეორმოცე დღის პანაშვიდი განსვენებულის
ანნა გიორგის ასული საფაროვის
სულის მოსახსენებლად, რასაც შაქრო საფაროვი აუწყებს ნათესავთა და ნაცნობთა. (2—1)

ტელეფონი 648. ორთქლით მომუშავე სტამბა ტელეფონი 648.
ექვთიმე ი. ხელაძისა
ლორის-მელიქ. ქუჩა № 64, ქაშვეთის ეკლ. ახალ. შენობაში.
(არსებობს 1873 წლიდამ).

სტამბამ ახლათ მიიღო: ახალი სისტემის ორთქლით მომუშავე [illegible] საბეჭდავი მაშინა დიდი ზომისა, მოწყობილი სათვლელი და საჭრელი ავტომატიური აპარატებით.
მიღებულია ახალი შრიფტები ჰ. ბერტჰოლდის ასოთ-საჭრელი [illegible]ამ (ბერლინში) ყოველნაირი ზომისა და სახისა.
მომუშავეთა რიცხვი შევსებულია დახელოვნებული ოსტატებით [illegible] ასრულობს ყოველგვარ სასტამბო საქმეებს. ბეჭდავს ყველა ად-[illegible]ლობრივი, რუსული და უცხოეთის ენებზე წიგნებს, ბროშურებს, [illegible]ებს, იარლიკებს, პლაკატებს, განცხადებებს, აფიშებს, სადარბა-[illegible]რათებს და სხვ. და სხვ.
საქმის ასრულება დროზედ, სუფთად და ყველასთვის ხელმისაწვდომ-[illegible]. ტფილისის გარეშე შეუძლიან მოგვმართონ ამ ადრესით: въ Тифлисъ, Типографію Е. Хеладзе. (50—44)

სამკურნალო და სასარგებლო დასალევი

ქეფირი და კუმისი

ერთად ერთი ქარხანა, რომელიც არსებობს 1887 წ.
[illegible] ცნობილი სამკურნალო უწყებისაგან და მენდლით დაჯილდოვებული ორს გამოფენაზე.
იყიდება მხოლოდ ო. კორინასთან ლორის-მელიქოვის ქუჩაზე ზუბალოვის სახლებში აფიცერთა საეკონომიო საზოგადოების წევრთათვის და მოწაფეთათვის, ფასი დაკლებულია. (100—58)
ო. კორინა.

დაიბეჭდა და გაისყიდება ქ. შ. წერა-კითხვის გამავრცელებლის საზოგადოების წიგნის მაღაზიაში.
თხზულებანი
ა. ს. პუშკინისა
ავტორის პორტრეტით და ბიოგრაფიით
ფასი 50 კაპ.

ექიმი
კ. მ. ჩიქოვანი
ავადმყოფებს იღებს ყოველ დღე დილის 11—12-მდე და საღამოს 7—[illegible]ით.
[illegible] ქუჩა, № 16.
Докт[illegible] К. М. Чиковани
[illegible]айлов., № 16.

სამკურნალო და ამბულატორია
ს. ბ. თოფურიასი
ქუთაისში.
სამკურნალოში 50 საწოლია ავადმყოფთათვის მიიღებიან ავადმყოფნი: შინაგანისა, ნერვების, საქირურგო, თვალისა და [illegible] ავადმყოფობით [illegible],
გადამდებ სენით ავადმყოფნი, არ მიიღებიან.
ავადმყოფთ სინჯავენ დილის 11 საათიდგან ნაშუადღევის 3 საათამდე. შინაგან და ნერვების ავადმყოფობას სინჯავს ს. ბ. თოფურია. საქირურგო თვალების ავადმყოფობას და სიფილისს ფ. ქ. ზერაბი.
დედათა ავადმყოფობას მკურნალი ქალი მ. თ. ქიზანი.
ამბულატორიასთან არის კაბინეტი, საქიმიო და საბაქტერიოლოგიო გამოკვლევისათვის, ელექტრონით წამლობისათვისა და მასაჟისათვის.
სამკურნალო დირექტორი ს. ბ. თოფურია
Лѣчебница С. В. Топурія въ Кутаисѣ

ახალი ა[illegible]ბი

*** საქალებო საეპარქიო სასწავლებელი [illegible]ში. როგორც მოსა-[illegible] ლებელი ფუ[illegible]

ლოდნელი იყო, ყოვლად-სამღვდელოს ალექსანდრეს გურია-სამეგრელოს ეპისკოპოსად დანიშვნამ ხსენებულს ეპარქიაში, მრავალი თვალსაჩინო ნაყოფი მისცა აქაურ მკვიდრთ.

ჩვენი მხცოვანი მწყემსთ-მთავარი სადაც კი უნდა იყოს, რასაც კი თავის მადლიანს და კურთხეულ ხელს მოკიდებს, მაშინათვე გააცხოველებს მას, ხმელ ხესაც ნედლად ჰყოფს...

როგორც უწყით ჩვენმა მკითხველებმა ამ ოთხიოდე თვის წინედ ყოვლად სამღვდელო ალექსანდრემ განიზრახა გურია-სამეგრელოს ეპარქიისათვის ერთი დიდებული საქმე, რომელიც უკვე სისრულეში მოჰყავს.

ჩვენ მოგახსენეთ საქალებო საეპარქიო სასწავლებელზე ქ. ფოთში. ეხლა როგორც გაზეთი „კავკაზი" იუწყება ყოვლად სამღვდელო ალექსანდრეს საქმე თითქმის მოუსრულებია. შენობას აკეთებს და სანამ საკუთარი შენობა ექნება სასწავლებელს, დროებით სადგომს ქალაქი ასრულობს. მთავარ წყაროდ სასწავლებელს ექნება წმ. სანთლის ქარხნის შემოსავალი.

ხოლო, რომ სასწავლებელი უფრო უზრუნველ იყვეს, ყოვლად სამღვდელოს მოუწოდებია 2 აგვისტოსათვის სამღვდელოების კრება, რომელმაც უნდა თავის მხრივ რაიმე სახსარი აღმოუჩინოს ამ საშვილის შვილო საქმეს.

დიდი რამ არის სწავლა-განათლება ჩვენთვის, ხოლო ეგ სწავლა-განათლება ერთი ასად უფრო საჭიროა ჩვენს ქალებს, თუ არ გვინდა რომ სრულებით აღვიგავოს ჩვენი ხსენება ქვეყნიდან.

ამიტომ სრული იმედია, რომ გურია-სამეგრელოს სამღვდელოება სრულს თანაგრძნობას გაუწევს მხცოვან მწყემსმთავრის დიდებულობას.

*** ახალი [illegible] მო[illegible] ვახტანგის ძე მაჩა[illegible] ნავთ ახლად გარდა[illegible] ბარვინსკის მაგიერად [illegible] წარმოებლად სახელმწიფო[illegible] მოწყობილ საქმისა.

*** **წვიმა ტფილისში.** ამ ორი დღის წინედ ტფილისში წვიმა მოვიდა და ცოტა არ იყოს გააგრილა ქალაქი იმ საშინელ სიცხე პაპანაქების შემდეგ, რომელიც განუწყვეტლივ აგერ ერთი თვეა რაც ტფილისს ხუთავს.

*** **შესანიშნავი განკარგულება.** პოლიცმეისტერის თანამდებობის აღმასრულებელს მისს თანაშემწეს ბ-ნ კავალევს ამ დღეებში განკარგულება გამოუცია, რომელშიაც აფრთხილებს პოლიციის მოხელეებს, რომ ცემა-ტყეპა და მუშტი კრივის გულისთვის დაუყონებლივ დავითხოვო. ძლივს არ ეუწყა პოლიციელებს, რომ ხალხის ცემა სავალდებულო კი არა აღკრძალულია!

*** **დალსკის ბენეფისი.** დღეს სახელმწიფო თეატრში დანიშნულია ნიჭიერ მსახიობის ბ-ნი დალსკის ბენეფისი. წარმოდგენილი იქნება შილერის ტრაღედია „სიყვარული და ვერაგობა".

*** **მისაღები გამოცდა ოლგას საბებიო სასწავლებელში.** როგორც იუწყებიან, მისაღები გამოცდა ოლგას საბებიო სასწავლებელში დანიშნულია დამდეგი თვის დამლევს 23 აგვისტოს, ხოლო თხოვნა მიღებაზე, ყოველ დღე მიიღება სასწავლებლის კანცელარიაში 22 აგვისტომდე. სასწავლებელი იმყოფება ოლგას ქუჩაზე.

*** **ს. ნოსირი** (სამეგრელო) **დღეობა ჯარიანობა.** აქაც, როგორც სამეგრელოს ზოგიერთს სოფლებში, წმ. ილიაობის დღეობას ჯარიანობა იციან, 20 ივლისს. ამ ხუთის თუ ათის წლის წინად, ნოსირის ჯარიანობა განთქმული იყო მთელს სამეგრელოში, მაგრამ დროთა ბრუნვამ თავისი ბეჭედი დაასო. ამ ჯარიანობის ზოგიერთებმა მოინდომეს ჯარიანობა, დღეობის მოსპობა და ხარჯისა, რაც ამისათვის იხარჯებოდა ხოლმე. ამიტომ ეს რამდენიმე წელიწადია, რაც ეს, ოდესღაც გათქმული, ჯარიანობა ეხლა აჩრდილია წინანდელისა. წელსაც შეიკრიბა ხალხი, მაგრამ იმისი მეორედიც არ გვინახავს, რაც წინად იყო, ვინც კი იყო, იმათაც არავითარი სიამოვნება უნახავს. არც თამაში და არც [illegible]ირითობა იყო. ამ საღამოს კი [illegible]ამ ერთი უბედურება მოხდა [illegible] ეზ. ერთი 11—12 [illegible] კი ნანობდა და უცებ [illegible] ყვალმა და ძლივს-ძლივს [illegible]ადაარჩინეს გაუფრთხილებ[illegible] ავში დარჩობას.

ტ[illegible]ფონ[illegible]

*** **ს. ზანა** (სამეგრელო) **ეკკლესიის გაქურდვა.** ხუთშაბათს, 8 ივლისს ღამით აქ დიდი ზანის მაცხოვრის ეკკლესია გატეხილ იქმნა და წაღებული ხუთ მანეთამდის ფული. ეს ბოროტ-მოქმედება შეიტყეს მხოლოდ კვირას და შეიქმნა ერთი უბედურება, აურ-ზაური; დანიშნეს ყრილობა ორშაბათისათვის, რომელ დროსაც მოვიდა რედუდკალეს ნაწილის ბოქაული ბ. ქლენტი. საზოგადოება (ე. ი. ყრილობა) შეუდგა ბოროტ-მოქმედების გამონახვას. ხან ცას მოედნენ, ხან ბარს და თითქმის „ღმერთს" არ წაუპოტინეს ხელი?! მერე იმისთანა პირებს ასახელებდნენ, (რასაკვირველია ერთმანეთ შორის, თორემ პოლიცია, ან და ცოტაოდნივ მაინც გონიერი კაცი იმას როგორ გაივლებდა გულში, რასაც საზოგადოება ლამობდა), რომ პატიოსან კაცს უბრალო ნათქვამიც გაუკვირდებოდა და ან მთლად ხუმრობად ჩასთვლიდა. ყველასთვის რა საცნობელია და ვინც გაიგონა ეს ამბავი, უეჭველად ყველა მიხვდება, თუ რა მოკლეედ სჭრის ზოგიერთ [illegible] აზრი და გონება, [illegible] იმ გლეხის, რომელმაც [illegible] არა იცის რა და სხვის ფეხის [illegible] ჰყოლია, ე. ი ერთი იყო, [illegible] კაცს ინტერესი ჰქონდათ ი[illegible]ებთან, რომლებიც დასახელე[illegible], ერთმანეთ შორის, თუ არა აბა შეგნებულ კაცს როგორ გაუბედავდნენ ისინი დასახელებას. რადგან შემთხვევა მომეცა ეს ორი კაცი მომეხსენებია აქ, ამიტომ საჭიროდ ვრაცხ ეს ვაჟბატონები (ნამეტურ ერთი მათგანი დაბალ-დაბალი, მსხვილი, ერთ-ხელა გლეხი კაცი) გახლავსთ მავნე წევრი საზოგადოებისა, რომელთაც თავიანთი თავი უფროსად მიაჩნიათ და ყოველ ყრილობაში გამომდგარან და ლაქლაქობენ რაღაც-რაღაცეებს, რომლითაც ყოველ კეთილ დაწესებულებას და საქმეს ეწინააღმდეგებიან, მაგალითად ეკკლესიის შესახებ, სკოლის და სხვა. ეს მსხვილი და დაბალი ვაჟბატონი დანარჩენ უნამუსო ვაჟბატონებისაგან, გარდა ზემო თქმულისა, ბევრით განირჩევა: იგი არ არის ნამდვილი ქრისტიანე. ამ სიტყვის თქმას ნებას ვაძლევ ჩემ თავს იმიტომ, რომ იგი, თუ არ ფერხთბანისათვის, წელიწადში ერთხელ არ შევა ეკკლესიაში; ზიარების შემდეგ არ უთქვამს აღსარება და [illegible] ზიარებულ[illegible]: არც ერთს მარხვას [illegible]ანულის წესით, [illegible]რედ წოდებული), წი[illegible]კევს ეჭამა ხორცი და [illegible]ში [illegible] ხევებში, რომ [illegible] ეს ფაქტია. ამ [illegible] უკანასკნელ [illegible] მისი [illegible] ურიგო [illegible]ვის, ე. ი. ქრისტიანულის წესების შეურაცყოფისა და დარღვევისათვის ადგილობრივი მღვდლის მიერ ნაჩივლებია არქიელთან და ვნახოთ რაც იქნება... ამ ვაჟ-ბატონების „საგმირო" საქმეებთან ძლიერ მოკლეედ გავაცანი მკითხველები, მაგრამ ჯერ ესეც ყოფნის როცა საჭირო იქნება კიდევ მოუმატებთ და ამაებს ყოველივეს საქმით, ფაქტიურად და რამოდენიმე ათეული კაცებით დავამტკიცებთ, ეხლა კი დაუბრუნდეთ ჩვენს ამბავს. ყრილობა ამ გვარი აზრებით ვერაფერს ითათბირებდა და ვერც ნამდვილს ვერავის გამოარჩევდა, რომ მამასახლისს თავისი არ ექმნა. მოჰკიდეს ხელი ერთ ყმაწვილს და როცა ჩაიგდეს კაცი ხელში ბოქაულმა და მამასახლისმა, ყმაწვილი გამოსტეხეს, რომელმაც აღიარა, რომ ერთმა ამხანაგმა შემაცდინა, ხუთშაბათს ვახშმობამდის მივედით ეკკლესიაში, სუსტი კლიტე ჰქონდა, გავტეხეთ, შევედით და ხუთი მანეთი ფული გამოვიტანეთ, მაგრამ ჩემმა ამხანაგმა ერთი მანეთის მეტი არ მომცა და მითხრაო, რომ ხვალ ზუგდიდში მივდივარ, იქ უნდა ვიყვე ხუთი დღე პოლიციის მხედველობის ქვეშ, რადგან ეს [illegible] მაქვსო და როცა განთავისუფლდები მანეთ-ნახევარს კიდევ მოგცემო. მეორე ამხანაგი ველარ იპოვნეს, მგონი მართლა ზუგდიდში უნდა ყოფილიყო პოლიციის მხედველობის ქვეშ, ხოლო პირველი წააბრძანეს სადაც ჯერ იყო. საჭიროა ჯერისაებრ დაისჯებოდეს ეს ვაჟ-ბატონები, რომ შემდეგისთვის არც თითონ გაბედონ და მათის მაგალითით არც სხვებმა გაბედონ, თორემ, რომ ასე უცებ არ გამორჩეულიყვნენ ბოროტ-მოქმედნი, ადვილად შეიძლებოდა ვინმე პატიოსანი კაცისათვის ჩირქი წაეცხოთ.

კურულ-მეგრელი

*** **ს მუხური** (სამეგრელო). **გაუტეხი ტყის გაყიდვა.** ეს სოფელი მდებარეობს ზუგდიდიდან 40 ვერსის მანძილზე. ამ სოფელშია პატარა დაბა „ნაცხა", 40 დუქანია, საგლეხო სასამართლო, აფთიაქი, ფერშალი, სამინისტრო და სამრევლო სკოლები. ეს სოფელი დაბაა, ჰავა ძვირფასია, მოსავალი კარგი მოდის და კარგი ადესის ღვინო. მუხურს დასავლეთით ჩამოუდის მდ. ხობის წყალი, რომელზედაც არის ძველი დროიდან ქვის ხიდი, ეხლა განახლებას შეუდგნენ და მალე ურმები და ცხენოსნებიც ივლიან. ამ საზოგადოებაში 12 ვერსის მანძილზე არის შესანიშნავი მთელს სამეგრელოში ტყე „ლუგველა", რომელიც გარშემო არის 25 ვერსტზე მეტი, ხეებს ასი წლი[illegible] ლებს და მსხვილებს, [illegible] ჯგუფისას. ეს ტყე ეკუთვნის [illegible]დიანებს 5 მონაწილეს, აფაქი[illegible] 1 მონაწილეს და ჩარკვიანებ[illegible] მონაწილეს. ამათ 20 წელზე მე[illegible] რაც ამ ტყის გაყიდვა უნდო[illegible] მაგრამ მყიდველი დღემდისინ [illegible]ვინ უშოვნიათ. დღეს კი ბ[illegible] გაუღიმა, როგორც ამათ ისე მ[illegible] მაზრის მცხოვრებლებს—მუშა[illegible]ლხს. პატრონებს აღმოუჩნ[illegible] მუშტრები კიევის მილიონერ[illegible] კაცი: ფრანგი, რუსი და ებრა[illegible] (პირველს ჰქონია 3,000000, [illegible] ორეს 1,600000 და მეს[illegible] 1,000000 მანათი). ორი ამათ[illegible] ჩამოსულან წარსულ კვირეში, [illegible]ხავთ ტყე, დიდათ მოსწონებ[illegible] და უთქვამთ ეს ერთ მილიონ[illegible] მეტი ღირსო და თქვენ კავკასი[illegible]ნი მართალი ხალხნი ყოფილ[illegible]თო (მათ ჰქონიათ პირობა [illegible]რონებთან 1,000,000 მ. მიე[illegible]მა მარტო ტყისათვის ე. ი. [illegible]ებისათვის უმიწოდ) მათ უნ[illegible] იქ ქვები და წყლები და წაულ[illegible] კიევში. შემდგომ შეუძლიათ [illegible]თო დესეტინა მიწაზე 50 მან[illegible] (ეს ტყე მთაზე[illegible] სახნავათ [illegible]ვარგა) მაგრამ ა[illegible] დროებით მ[illegible] შესახებ არ დასთანხმებიან [illegible]რონები. მათ უთქვამს (მოლი[illegible]რებს) ხეებს წავიღებთ[illegible] [illegible] რომელიც უფრო [illegible] გვიჯდება იმითიო. თუ ხობის [illegible]ლით წავიღებთო, მაშინ უნ[illegible] ამოწმედა წყალსო და ყულ[illegible]დის (რედუტ კალე), თუ რ[illegible]ნის გზით, მაშინ სენაკიდან [illegible] გავიყვანოთო ლიანდაგი (სენ[illegible]დან არის 45) ტყემდის გახსნ[illegible] გექნებათო ბევრ ალაგს [illegible]ტორებიო, ხოლო მუშა ხალხ[illegible] არიან სამეგრელოშიო [illegible] შავონ და ფულები მოიგ[illegible] ტყის მუშაობა დაიწყობა მალ[illegible] გაგრძელდება 15 წელ,, ამის[illegible]ბედს ძვირათ მოესწრება ჩვენი [illegible]ხი და თუ უნდათ წინ წაწევ[illegible]ყაითად ხელი მოკიდონ, მ[illegible] ქურდობას სჯობია. მილიო[illegible] დიდის პატივით მიუღიათ [illegible]დიდში და სხვა სოფლებშ[illegible] დიდათ კმაყოფილნი წასულან [illegible]ში და უთქვამს ჩვენიანების[illegible] „კავკასიას ცუდი ხმა აქვსო, ძაღლისავით კლავენო, მა[illegible] ტყუილი ყოფილაო".

დალახროს ღმერთმან ვი[illegible]რის თვალით ეპყრობა ჩვენს [illegible]რეს! მათ ეყოლებათ თავ[illegible] ადმინისტრაცია, ხოლო მ[illegible]ლხი ჩვენი იქნება.

გრიგოლ ჭორცხელ[illegible]

[...]ს მატიანე

[...] სუმბათოვის პიესა რუ-
[...]წარმოდგენაზე. გუშინ-წინ,
[...]წიფო თეატრში წარმოდგე-
[...]ყო ჩვენი სამშობლოს შვი-
[...]ხლა რუსეთში მცხოვრების
[...]ლის მწერლის და არტის-
[...]ლექსანდრე სუმბათაშვილის
„მეფე იოანეს სიყმაწვილე".
[...]ნახეთ ეს პიესა და ძრიელ
[...]წონა იგი, ვითარცა ნიჭიერი
[...]მოები. პიესაში თუმცა მოქ-
[...] ნაკლებად არის, მაგრამ სა-
[...]როდ დიდის ცოდნით და ხე-
[...]ებით არის დასურათხატებუ-
[...] მეფე იოანეს მრისხანე[...]
[...]გიური გარდაქმნა გულ[...]
[...]ისხლის მწყურვალე კა-
[...]ოგიერთი ადგილები პიესი-
[...]საკუთრებით სცენები ყა-
[...] ბრძოლის წინ, სცენა ავად-
[...]ობისა. სცენები ვასთონისა
[...]ლესა და მეფეს შორის და
[...] ელჩით საუცხოვო რამ არის.
[...] შეეხება პიესის ენას და სა-
[...]ოდ ეფექტებს, იგი ჩვეულებ-
[...]ს ბრწყინვალებით არის და-
[...]ლი. პიესა ლექსად არის და-
[...]ლი და არ[...] [...]
[...] ამგვარივე პიესებს ოსტროვ-
[...]ტოლსტ[...] და სხვ[...]

[...] ამ სამის წლის
[...]ლ იყო მოსკოვში
[...]პავლენა იქონია მო-
[...] და ზედი-ზედ ერთ
[...]ქნდნენ, მაგრამ უეცრივ
[...]რძალულ იქმნა მთავრო-
[...]მ ქამად ამ პიესის წარ-
[...]როვინციებში შეუძლიან
[...]არტისტს ბ-ნ დალსკის,
[...]ა, თურმე, განსაკუთრე-
[...]რთვა აიღო სამინისტ-

[...]ება გუშინდელ წარ-
[...] იგი ვერ იყო კარგი,
[...] პიესა დიდს მომზადებას და
[...]ომქმედ პირებს თხოულობს.
[...] თვით ბ-ნი დალსკი ჩვეუ-
[...]ვ შეუდარებელი იყო და
[...]ოთაბეჭდილება მოახდინა
[...]ებლებზე.

[...]ამეურნეო ცნობა

[...]მ დარიგება ვაზის მოშენებაზე და ღვინის დაყენებაზე.

(შემდეგი*)

[...]ნახის გაპ[...]რებაზე. თუმცა [...]ვე მქონდა [...]ნათქვამი, რომ [...]ხვა მცენარესავით ნაზი მცე[...] არ არის და მოდის ყველა[...]გზე, მაგრამ ზოგჯერ მოხდება ხოლმე, რომ ზოგიერთი ნიადაგი მოკლებულია ზოგიერთ საჭირო ნაწილებს. აი ამისთანა ნაკლულევანების შესამსებლად უეჭველად საჭიროდ სთვლიან ვენახის გაპატიმრებას. ვენახის გასაპატიმრებლად ხმარობენ: საქონლის ახალ განავალს, ცხენის ფეინს, ცხვრის დრემლას, ღორის, ფრინველის და ადამიანის განავალს; გარდა ამისა ვენახს აპატიმრებენ ძვლებით, ნაცრით, ხის და ვაზის ფოთლებით და ყლორტებით ტყას მიწით, ნამჯით, კირით, ქვიშით და სხვა.

ვენახის გაპატიმრება საქონლის ახალი განავლით. საქონლის განავალი ყველაზე უმჯობესია, მაგრამ ეს სასუქი რომ ერიოს დამპალ ბუჩოში, ნამჯაში და სხვა, მაშინ ნოყიერება გასტანს დიდხანობამდი[...], რის გამო იგი უფრო რგებს ვენახს, ვიდრე მარტო ნეხვი. ერთ დღიურ ვენახს უნდება 600—900 ფუთამდე შეზავებული საქონლის ნეხვი.

ცხენის სასუქით გაპატიმრება. მარტო ცხენის სასუქით არ შეიძლება ვენახის გაპატიმრება, რადგანაც მას შიგ ურევია მომეტებული აზოტი, რის გამო სასუქი მალე იწვის, ვაზს ვერა არგებს და ღვინოსაც უკარგავს ღირსებას; ამ ნაკლის ასაცილებლად ცხენის ფეინი უნდა იხმაროთ [...] დამწვებული, ან კიდევ სრულებით ახალი, ოღონდ მიწა-ნარევი. ერთ დღიურს ეყოფა 150—2[...]5 ფუთამდის.

ცხვრის სასუქით (დრემლით) გაპატიმრება. ცხვრის განავალი ცხენის ფეინზე ღონიერია და ამიტომ ახალი დრემლა ღვინოს უთუოდ გემოს აძლევს; ამისათვის დრემლა უნდა იხმაროთ მიწაში, მერგელში ან გიპსში არეული, ან კიდევ სრულებით დამიწებული უნდა იხმაროთ.

ღორის განავლით გაპატიმრება. ამის სასუქით არას დროს არ აპატიმრებენ ვენახს, რადგანაც ეს სასუქი ღვინოს აძლევს ძრიელ ცუდს გემოს; ვინიცობაა თუ ვინმემ ისურვა ამ სასუქით გაპატიმრება თავის ვენახისა, მაშინ ღორის განავალი უნდა გაერიოს ცხენის ახალ ან სრულებით დამიწებულ სასუქსა, ისიც ხმელ და მშრალ ნიადაგში. ერთს დღიურს უნდა 750—1000 ფუთამდის.

ფრინველის განავლით გაპატიმრება. მარტო ფრინველის განავლით შეუძლებელია ვენახის გაპატიმრება, რადგანაც ამაში ურევია მოჭარბებული აზოტის მჟავესი ნივთიერება; ამისათვის ფრინველის განავალი უნდა გაერიოს მიწა[...] გიპსში და ნაცარში. შემდეგ [...]ხს გარ[...]მო მიწა ამოუთხარ[...]თ, შიგ ჩაყ[...]ეთ ასე მომზადებული ფრინველის განავალი და ზემოდამ ისევ თავისი მიწა მიაყარეთ. ამ წესით გაპატიმრება ვენახს ძალიან უხდება. ერთ დღიურს უნდება 6—7½ ფუთი.

ადამიანის განავლით. (ოქროთი) გაპატიმრება. მარტო ოქროს არა დროს არ ხმარობენ, რადგანაც ღვინოს უკარგავს გემოს და სურნელობას (ბუკეტს) აგრეთვე ქურძენსაც აძლევს ცუდ გემოს. ამისათვის ოქრო უნდა გაერიოს მიწაში და ისე გაპატიმრდეს ვენახი.

ძვლით ვენახის გაპატიმრება. ძვალს ნაყამენ ფქვილის მსგავსად და შემდეგ ზედ ასხმენ გოგირდის სიმჟავეს. შემდეგ იღებენ იმდენ მიწას ან ნაცარს, რამდენიც დაფქული იყო ძვალი; ამ შეზავებულ მასალას აქუჩებენ ერთ ადგილას, ინახამენ 10—12 დღემდის, შემდეგ იღებენ თითო მუჭა ამის მიწას და აყრიან ვაზს გარშემო, [...] რომ არ მოხვდეს არც თითონ ვაზს, არც მის ფესვებს, თუ როგორმე წამალი მოხვდა ვაზს ან ფესვებს, მაშინ ვაზს დაუშლის გაზრდას; ამას ზემოდამ თხლათ აყრიან მიწას, რომ ჰაერს შეეძლოს თავისუფლად მუშაობა. ერთ დღიურს უნდება 20—25 ფუთამდის.

ნაცრით გაპატიმრება. ნაცარი ყველა ალაგზედ ერთ ნაირად არ მოქმედობს, მაგალითად ხმელ ადგილებში ქვიშა-ნარევ ან კირ-ნარევ მიწაში ნაცარი ძალიან ვნებს, მაგრამ თიხიან ნიადაგში ან კიდევ ნოტიო ადგილებში ნაცარი ძალიან მარგებელია. რამდენადაც ნაცარს ურევია მომეტებული კალი, იმდენად სასარგებლოა ვენახისათვის. ნაცარი აურიეთ მიწაში, ვაზს გარეშემო ამოუთხარეთ მიწა, შიგ ჩაყარეთ მიწა ნარევი ნაცარი, ზემოდამ ისევ მოაყარეთ მიწა, ოღონდ ნაცარი არ მოხვდეს ფესვებს ან ვაზს ერთ დღიურს უნდება 25—37 ფუთამდის.

არჩილ დარეჯანაშვილი.

(დასასრული იქნება)

[...] ცნობ. ფურც. № 877.

წვრილი ამბავი

განქორწინებულ ქმართა გუნდი. ამერიკის ქალაქ სან-ფრანცისკოში არსებობს „განქორწინებულ ქმართა კლუბი". ასეთი კლუბი პირველია მთელს [...]. ერთის ამერიკულ გაზეთის რეპორტიორს ამას წინად მოუგროვებია საინტერესო ცნობები ამ კლუბის შესახებ და თავის გაზეთში რამდენიმე წერილი დაუბეჭდია. ამერიკაშიო [...]ს რეპორტიორი, ისე გავრცელდა განქორწინება, რომ ამისათვის უბრალო მიზეზიც კი საკმაოა. და[...] ხელდასხმულ კლუბის პრეზიდენტი, მაგალითად, საუკეთესო კაცია, [...] ცოლი განშორდა მარტო იმიტომ [...] პრეზიდენტი პაპიროსს ს[...] ვალითო კაცია აგრეთვე კლუბის დამაარსებელიც. იგი უშვიდი, წყნარი, განვითარებული, დინჯის ხასიათის კაცია და ცოლი განშორდა მხოლოდ იმიტომ, რომ ეს კაცი ძილის დროს ჰხვრინავს ხოლმე. ადმინისტრატორი კლუბისა ნამდვილი ჯენტლმენია. ერთხელ მან ცოლს შეცოდრულად უსაყვედურა, მორთვა-მოკაზმაზედ, ძალიან ბევრ ფულს ხარჯავო და ეს საყვედური საკმაოი იყო მათ განსაქორწინებლად. კლუბის წევრებად არიან ისინიც, რომელთაც ცოლები განშორდნენ მხოლოდ იმიტომ, რომ ქმრებმა რაიმე მათი სურვილი არ შეასრულეს; მაგალითად, კაფე-შანტანში არ წაიყვანეს, ან სიდედრთან სადილათ არ გაჰყვნენ. არის ისეთიც, რომელსაც ცოლი განშორდა იმიტომ, რომ ქმარს ძაღლები არ უყვარდა. ამ რიგად, ამ კლუბის წევრებს „უბედურნი" და ცოლისაგან უმიზეზოდ „განდევნილნი" ქმრები შეადგენენ. ყოველ დღე კლუბს ახალ ახალი წევრები ემატება თურმე.

—

საკვირველი ჯვრის-წერა. როგორც გაზეთები იუწყებიან, ამერიკაში ერთი მეტად უცნაური ჯვრის-წერა მომხდარა. გალე[...]ში, ამერიკის შტატ კანზასში, მოხდა შემდეგი არა ჩვეულებრივი ჯვრის-წერა. ნ[...]ფარძალი 102 წლისაა და ის ეხლა მეხუთეჯერ იწერს ჯვარს. ის ახალგაზრდობისას ატარებდა სახელს მერი დეფენპორტისას, ხოლო ამას შემდეგ მან გამოიცვალა შემდეგი სახელები: ლიუსი, ვერნონი, დუგლასი და მარკანი. მეხუთეჯერ ბედნიერმა ცოლმა ამოირჩია საქმროთ წინანდელ ქმრებზე 32 წლით ნაკლები ხნისა.

საკვირველი ის არის, რომ ნვენში ოცდა ხუთი წლისას არავინ თხოულობს მოხუცებულიაო და იქ კი 102 წლის არა თუ ერთხელ ან ორჯელ, არამედ მეხუთეჯერ იწერს-ჯვარს!..

დეპეშები

(რუსეთის დეპეშათა სააგენტოსაგან).

პარიზი. ვექილებმა დემანჟმა და ლაბორიმ განაცხადეს, რომ გუშინდელის დღით კმაყოფილი ვართო. გაზეთები დიდ მნიშვნელობას აძლევენ იმ გარემოებას, [...] ცხრა ახალი მოწმე იქმნა დაბ[...]ბული.

რენნი. დღეს იგივე ზომებ[...] მნება მიღებული. [...]
სა[...]იდ და[...]
სა[...]
დრ[...]
ლაბ[...]
ტუსი და[...]
რენში [...] lossi[...]
რე[...]ი.

დაესწრნენ მხოლოდ დრეიფუსი, იმისი დამცველნი და სასამართლოს წევრნი. კრება dossier-ის განხილვას მოუნდა. კრება ხვალამდე იქმნა გადადებული.

28 ივლისი

რენნი. დღევანდელ კრებაზე სამხედრო სასამართლო გაეცნო dossier-ის ერთს ნაწილს.

დრეიფუსის მდგომარეობა ჯანსაღობის მხრივ, როგორც ისმის, აწუხებს იმის სახლობას: ის რძის მეტს სხვა საჭმელს არ ხმარობს.

პარიზი. კომორის კუნძულებზე არეულობა ასტყდა.

მადრიდი. ტორალი გამართლებულ და განთავისუფლებულ იქმნა.

მადრიდი. რესპუბლიკანელთა დასი კასტელიონში სატუსაღოსთან მივიდა და კვირას უწესოების მომხდენელთ განთავისუფლებას თხოულობდა. სატუსაღოს დარაჯნი ჰაერში ისროდნენ. ჯარები ჩაერივნენ და ბრბო განფანტეს. საყოველთაოდ მღელვარება სუფევს.

განცხადებანი

КУРСЪ БУХГАЛТЕРІИ,

состоящій изъ слѣдующихъ предметовъ:

1) **Бухгалтеріи** двойной итальянской по разнымъ отраслямъ торговой промышленности,

2) **Коммерческой ариѳметики** (банковыя и торговыя операціи),

3) **Ариѳметики на счетахъ.**

4) **Коммерческой экономіи,**

5) **Торговыхъ и вексельныхъ** узаконеній.

преподаетъ **И. Я. БРОНЪ-ФОНЪ-БРЕННЕРЪ, препод. тифлисскихъ учебныхъ заведеній.**

Плата за весь курсъ 60 руб.

Курсъ 3-мѣсячный, при ежедневныхъ занятіяхъ въ теченіе 2-хъ часовъ, по вечерамъ. Начало занятій— 1-е число каждаго мѣсяца

За успѣшныя занятія лучшія аттестаціи отъ учебнаго начальства

Составленная И. Я. Бронъ фонъ-Бреннеромъ книга «Коммерческая ариѳметика» содержитъ въ себѣ VII отдѣловъ: 1) ариѳметич. вычисленія на счетахъ 2) монетныя вычисленія, 3) товарныя сдѣлки, 4) вексельныя операціи, 5) торговыя товарищества, 6) банки и ихъ операціи, 7) биржевыя операціи (520 задачъ и таблицы). Цѣна 2 руб. **Продается во всѣхъ книжныхъ магазинахъ и у автора: Михайловская ул., № 71.** (100—67)

СПУТНИКЪ ЗДОРОВЬЯ

общедоступный еженедѣльный журналъ

Въ годъ 52 №№ журнала и 12 книжекъ библіотеки «СПУТНИКЪ ЗДОРОВЬЯ».

Подписная цѣна: съ пересылкой и доставкой: въ годъ 5 руб., на ½ года 3 руб., За границу 8 р.

ОТКРЫТА ПОДПИСКА:

съ 1-то Августа по 1-е Января 1900 года со всѣми приложеніями—2 руб. съ пересылкой.

За всякую перемѣну адреса—50 к., можно марками.

За объявленія: за строку петита въ одинъ столбецъ по 30 коп. (три столбца на страницѣ).

ЦѢНА ОТДѢЛЬНАГО НОВЕРА 15 КОП.

Подписка принимается въ конторѣ журнала, С.-Петербургъ, Невскій. 148.

Въ журналѣ принимаютъ участіе: В. А. Анзиміровъ.— И. А. Ба[illegible]овъ.—Проф. Н И. Быстровъ.—Д-ръ В. М. Бурлаковъ.—[illegible]ф. А. Я Данилевскій.—Проф. В. П. Доброклонскій.—[illegible]ф. Г. А. Донбергъ.—Д-ръ А. О. Дукатъ.—Пр. доц. В. П. [illegible]ковскій.—Проф. С. І. Залесскій,—Д-ръ М. Д. Ильинъ.— [illegible] Краевскій.—Проф. П. ф. Лесгафтъ.—Проф. Е. В. [illegible] В. В. Подвысоцкій (Кіевъ).—Проф. А. В. Ре[illegible] —Проф. И. А. Сикорскій (Кіевъ).— [illegible] Харьковъ).—Академикъ Князь И. Р. Тарханов[illegible] Шабанова.—Д-ръ Б. Е. Шэхтеръ и [illegible].

[illegible] на 189[illegible] годъ **продолжается.**

[illegible]авшіе на [illegible] годъ получатъ журналъ со [illegible] приложеніями съ 1-го Ноября 1898 года [illegible]а, т. е. [illegible] нумеровъ журнала [illegible] 16 [illegible]ыхъ книжекъ.

РОССІЯ

ГАЗЕТА ПОЛИТИЧЕСКАЯ и ЛИТЕРАТУРНАЯ

ПОДПИСНАЯ ЦѢНА на ГАЗЕТУ **„РОССІЯ“**

	съ пересылкою въ россія р.	к.	за границ. р.	к.
На годъ . . .	12	—	24	—
» 11 мѣсяц. .	11	10	22	20
» 10 » . .	10	20	20	40
» 9 » . .	9	30	18	60
» 8 » . .	8	40	16	80
» 7 » . .	7	50	15	—

	съ пересылкою въ россія р.	к.	за границ. р.
На 6 мѣсяц. . .	6	60	13
» 5 » . .	5	70	11
» 4 » . .	4	80	9
» 3 » . .	3	90	7
» 2 » . .	3	—	6
» 1 » . .	1	60	3

ПОДПИСКА ПРИНИМАЕТСЯ:

Въ С.-Петербургѣ, въ главной конторѣ газеты «Россія (Невскій [illegible]

Допускается разсрочка платежа подписныхъ денегъ: для сл[illegible] третлямъ чрезъ ихъ казначеевъ; неслужащіе же могутъ обраща[illegible] заявленіями въ С.-Петербургѣ (Невскій № 86).

З перемѣну адреса уплачивается 40 коп. Отдельные нумера [illegible]ссія» продается по 6 коп.

ПРІЕМЪ И ПЕЧАТАНІЕ ОБЪЯВЛЕНІИ:

Плата за объявленіе: впереди текста за каждую строку петита [illegible] позади текста по 25 коп. Контора газеты открыта ежедневно съ [illegible] 6 часовъ по полудни: редакція газеты открыта съ 1 часу пополудни [illegible] часовъ вечера. Редакторъ принимаетъ для личныхъ объясненій ежедне[illegible] 2 до 5 часовъ пополудни.

Доставляемыя въ редакцію статьи должны быть за подписью и съ адр[illegible] автора, безъ чего онѣ печатаемы не будутъ. Статьи, доставляемы без[illegible] наченія условій, оплачиваются по усмотрѣнію редакціи. Рукописи не [illegible]щаются.

ЗАВѢДУЮТЪ ОТДѢЛАМИ:

1) Финансовымъ, экономическимъ, земскимъ и крестьянскимъ: Г. П. Сазоновъ.

2) Литературнымъ и политическимъ: А. В. Амфитеатровъ.

3) Научнымъ: профессоръ П. И. Ковалевскій, dr. Л. Л. Янушкевичъ.

4) Внутреннихъ вопросовъ. М. П. Петровъ.

5) Иностраннымъ: Л. Ю. Гольштейнъ.

6) Музыкальнымъ: профессоръ Н. Ѳ. Соловьевъ и Я. А. Рубинштейнъ.

7) Художественнымъ И. Ф. Порфировъ.

8) Хроники: А. Н. Чермный.

9) Провинціальной хроники: М. В. Головинскій.

10) Театральной хроники: Ю. [illegible]ляевъ.

11) Московскимъ: В. А. Гиляров[illegible]

Общественный фельетонъ —по [illegible]ресеньямъ— Old Gentleman.

Провинціальный фельетонъ [illegible] [су]бботамъ—В. М. Дор[illegible]

По средамъ печатает[illegible] повѣсть В. Г. [illegible]

Постоянный корре[illegible] [Па]рижѣ: А. П. Пл[illegible]

Корреспондентъ въ с[illegible] дировкѣ по недородны[illegible] Сергѣй Печоринъ (С[illegible]

Постоянные собственн[illegible] денты въ Вѣнѣ, Львов[illegible] Софіи, Константинополѣ, С[illegible]

ПОДПИСНАЯ ЦѢНА НА ГАЗЕТУ

„СВѢТЪ“

СЪ „ПРИЛОЖЕНІЕМЪ РОМАНО[ВЪ]“

съ пересылкою и доставкою

На четверть года:

съ 1 января по 1 апрѣля . . . .
« 1 апрѣля по 1 іюля . . . .
« 1 іюля по 1 октября . . . .
« 1 октября по 31 декабря 2

На полгода:

съ января или съ 1 іюля . . . . 4 —

На девять мѣсяцевъ:

съ 1 апрѣля . . . . 6 —

На годъ:

съ 1 января . . . . 8 —

На [иные] сроки подписка не принимается.

ПРИМѢЧАНІЕ. Подписка на «Приложеніе Рома[новъ]» къ газетѣ «СВѢТЪ» принимается лишь одновременно и [не]дѣльно съ газетою на одинъ и тотъ же срокъ. Лица, в[ыпи]савшія одну газету, могутъ получить впослѣдствіи «При[ложе]ніе Романовъ» не иначе, какъ выписавъ новый экземпляръ [га]зеты съ «Приложеніемъ».

Адресъ Редакціи: спб. [Нев]скій, 138.

Редакторъ-Издатель **В. В. Ко[марова].**